Ч. 251 (11.601). Львів, вівторок 12. листопада 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Атмосфера.

На маргінесі останніх подій в Польщі.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 8. листопада 1929.

Те, що останні дні були повні несподіванок, нікого не здивувало. Навпаки, всі були свідомі, що якісь несподіванки будуть і ждали їх, без огляду на їх форму та напрямок. Колиб нпр. замісць маршала Пілсудського з готовою промовою у кишені й замісць сотні старшин, явився був у четвер у соймі якийсь, тільки що, попередньої ночі чи тогож самого дня, іменований новий премієр, приклонник курсу „співпраці" з соймом, який заспівав би пісоньку „де згода в семействі", то це теж була би велика несподіванка, але нею теж ніхто вже не здивувався би. Бо щораз більше є людей, які не бавляться у ставлення прогноз, знаючи, що це вже навіть не є забавою у пророцтва, а у вульґарне ворожбитство: коли хто хоче знати, „що буде", хай — мовляв — розложить на столі дві колоди карт („пасіянса") або простягне долоню ясновидючій циганці. Люди вже навчилися не баламутити себе даремне якимись правилами льоґіки ідей та фактів і віднискали цим дещо геть уже втрачену рівновагу духа.

Однак на одно люди забули й останні події одно їм пригадали: що коли т. зв. психольоґічний чинник є підставою під усяку політичну акцію (і „віце верза" жадна політична акція не може вдатися без відповідної психольоґічної бази), так само збірний психольоґічний чинник витворює атмосферу, яка буває рішаючою для розвитку подій. Конкретно: ще нині рано були такі „тверді" фантасти, або вірніше цинікі, які „вірили", що не вважаючи на четвергові події у соймі, на двократну виміну листів поміж марш. Дашинським і през. Мосціцьким плюс комунікат ПАТ-а з текстом розмови між двома маршалами, що не вважаючи на ці документи історичної ваги (вони безумовно ввійшли вже до історії Польщі), всетаки нинішне засідання сойму відбудеться, буде воно менше або більше бурливе, але остаточно започаткує бодай формально звичайну щорічну бюджетову сесію. Підставою такої „віри" був арґумент, що чейже ані уряд не хоче розігнати сойму, ані сойм не може повалити уряду і тому всі методи боротьби з соймом є лише демонстрацією сили уряду, так само, як усі виступи проти уряду є лише зусиллям переконати уряд про силу сойму. Однак послідовностей із отих своїх взаїмних демонстрацій жадна сторона не хоче витягати, іншими словами, не залишається нічого іншого, як — продовжувати дотеперішню гру і ждати, може з неї щось вийде.

І справді: вийшло, та вийшло таке, що продовжування гри внеможливлює. Є це атмосфера, яка повільно від трьох з половиною років нечутно й непомітно назрівала і дозріла врешті до стану такого напруження, в якому ніякі наради, ніяка не лише справжня, але й формальна „співпраця" є абсолютно неможлива.

Кілька характеристичних познак цієї атмосфери. Ось пос. Мацкевич у виленському „Слові" звернув увагу, що навіть дуже гарні особисті знайомі посли з ББ. та опозиції, зустрічаючись у соймі вдають, що один одного не бачать і минають себе без слова. Ось на лицях людців, виставлючих перед соймовим будинком, замісць звичайного зацікавлення постороннього глядача, видно нервове схвилювання безпосередньо інтересованого грача. У каварні, трамваї, крамниці, банку, кожному підприємстві — скрізь чути і видно, що діється щось, до чого не можна відноситись байдуже. Це та атмосфера, яка раптом являється не як предмет боротьби, лише як підмет, як кермуючий чинник подій.

Не відомо, чи здають собі з цього докладно справу два воюючі польські табори. Здається, що оба вони гадають, що нинішніми настроями можна все ще довільно кермувати, що все ще можна „виробляти опінію" і в міру потреби — переходити над нею до денного порядку. Ось нпр. на засіданні клюбу ББ напередодні відложення сесії на 30 днів, пос. полк. Славек апелював до своїх послів, щоби грядучий місяць використали для мобілізації прилюдної думки в користь плянів зміни конституції та задля спаралізування організаційних приготувань лівої опозиції. Але тут-же полк. Славек твердо заявляє, що все одно „післятравнева система правління не буде зліквідована" і все одно зміна конституції мусить бути переведена. Знову-ж польська лівиця буцім то готовиться до „рішаючого бою", влади ППС радять у перманенції, висилають якісь обіжники, інструкції, роз'їзджають делеґати та листові. — можна справді догадуватись, що всі їх затії йдуть у „боєвому" дусі, а всеж, коли би 5. грудня вийшов на трибуну в характері премієра нпр. п. Патек (нинішній посол у Москві, нібито сторонник мира між урядом і соймом) та в кабінеті не стало лише одного полк. Пристора — відразу боєвий настрій опозиції прикинувсяб і відкрив перспективи ідилі з часів п. Бартеля. Значить, і опозиція легковажить собі атмосферу, яку нині втягає у свою калькуляцію, але на яку завтра може махнути рукою.

Тимчасом нам здається, що нинішня атмосфера вже не допускає дальшої гри і що вона годиться уже єдино під — розрахунок. Нам здається, що так само як у вівторок, стало річю цілком неможливою відкрити сесію і її відложення було обовязкове і неминуче, так само неможливим буде ведення нарад після 5-го грудня. Атмосфера, творена протягом трьох і пів року, не може змінитися ані в один ані в другий бік протягом місяця. Здається нам, що надійшов той момент, про який згадував недавно п. Туґут у своєму „Тижні", що мусить прийти „розрахунок", хоча би навіть обі сторони не бажали собі його. Здається нам, що вже не тільки обі сторони піддалися під керму атмосфери, але й сам розрахунок. А це дуже непевний і небезпечний керманич.

І. Кедрин.

На економічні теми.

„Чорні дні" на біржі в Ню Йорку.

II.

Ми спинилися над розвитком цієї недавно народженої дитини американського „надкапіталізму", бо саме ці інвестмент-трести є хоч і скоро вибуялою, але за те важною галузею американського капіталу, який своїми раменами щораз-то більше розтягається на Европу, чи то купуючи цілі пакети акцій, чи закладаючи свої філії, чи беручи концесії (Дженерел Моторс, Форд, Гаріман та інші). Ці справи, хоч як вони для нашого загалу „не інтересні", хоч як він уважає їх за події на Марсі, — то всеж живучи на межі двох світів ми повинніб інтересуватися та слідкувати за тим „надкапіталізмом", якому одні заповідають ще довге життя, вважаючи його ще неповнолітним або таким, що находиться в стадії набирання повних сил між тим як інші, маючи його за пережитого старця, заповідають йому скорий кінець.

Америка, яка на війні добре заробила, зуміла через відповідну реґуляцію капіталу і конюктури вступити на довгу дорогу просперування. Не лише внутрішні, але й заграничні ринки оживилися були американським капіталом. — Повстали **нові галузі промислу**, під чим треба розуміти не лише зовсім нові як радіо, бездротний телеграф, штучний шовк, але також і ці галузі, які справді вже перед війною мали свій початок, але великанського розмаху набрали щойно по війні, як хемічний, електричний, автомобілевий промисл, товарові доми, грамофонові плити та інше. Їх розвиток давав більшу можливість спекуляції фінансовим трансакціям, ніж віднова і раціоналізація старих промислів (металевий, текстильний і т. п.).

Не диво, що фінансова трансакція і ефектова спекуляція змагалися за панування над тими промислами, бо тут показалися перспективи господарської концентрації, творення великанів-концернів, закупна цілих пакетів акцій, тут виділи ключ до **міжнародного ефектового капіталізму**. Опираючися на міжнародні обєднання й умови в продукції, договори про збут і на ріжні концернові комбінації, утворено в Америці центр міжнародного ефектового капіталізму, який, маючи цілу організаційну сіть з доволі складними та вирафінованими комбінаціями, вів акцію зниżки ефектів в міжнародньому маштабі.

Розвиткові цьому сприяла і кредитова політика Америки, яка по конференції директорів головних европейських банків у 1927 р. звернула більшу увагу на потреби власного ринку. На тлі цього наступила зміна у кредитовому відношенні між Америкою й Европою, а американська спекуляція, маючи за собою кредит, покотилась американським темпом і дійшла до небувалих досі розмірів. „Федерал Різерв Борд", бачучи цей шалений розгін спекуляції, остерігав її перед наслідками, але це, очевидно, легковажили. В дійсности виглядало довший час так, що всякі підвищення дісконтової стопи не мають впливу на спекуляцію. А все таки політиці Ф. Р. Борду вдалося завернути кредит від недужої на гіпертрофію біржі в сторону господарського грошового ринку.

Також молоді промисли скупчили в такій пригожій ефектовій конюктурі великі резерви гроша. Куди їх було подіти? Раціоналізацію вже давно переведено і тому пущено частину гроша для біржевих кредитів. Ефектовий капіталізм, маючи в центрі таку конюктуру, притягнув не малі капітали з Европи. Колиж опроцентовання денного гроша, яке виносило 14—20 відсотків, лізло вділ (вкінці спинилося на 5 відсот.), тоді европейські капіталісти і банки почали вицофуватися. Почався відплив европейського капіталу до Европи, що вплинуло й на поліпшення курсу англ. фунта і що без сумніву мусіло довести до подешевіння гроша на европейських грошевих ринках.

„Інвестмент-трести" пізнали скоро, що курсу не дасться гнати дальше в гору, і тому завчасу „висіли", знаючи гаразд, що на знижці можна так само заробити як на звижці. Купуючи після сильних заломань курсу по низькій ціні акції, які недавно продали по вишрубованій ціні, вони загорнуть не малий гріш. По відповіднім „обробленні" спекулюючої американської публики міг завитати „чорний" четвер. І він прийшов, руйнуючи одних, а набиваючи кишені інших. Страти на курсі за час одного тижня оцінюють на 25 міліярдів долярів.

Справді нині тяжко сказати, як ці страти відібються на поодиноких банках і маклерських фірмах. Дещо тепер штучно прикривається, щоби вплинути на психозу продажі паперів. Вже нині маклери роблять пропаґанду іменем Рокефелера і інших промислових вождів і заохочують до купна акцій. В кожному випадку належить рахувати на ґрунтовне перечищення курсу поодиноких паперів. В останньому тижні жовтня продано 82 міліони штук акцій менше більше за половину ціни, і деякі і за 1/3.

В господарському житті Америки показуються деякі щілини, які вказувалиб на можливість депресії. Заломання в промислі штучного шовку, самоходів, нафти, бавовни, упадок цін збіжа, цукру, какао тощо виявляють тенденцію до депресії. Одначе при цім не можна забувати, що федеральний резервовий систем зі своєю емісійною резервою около 5 міліярдів може видержати мабуть кожну грошеву кризу.

В кожному випадку Америка, по словам сенатора Робінсона, „збламувалася", маючи на увазі організацію фінансів, богатство широких мас і т. д. А прецінь, каже сей сенатор, 40 відсот. населення — фармери — є в дуже прикрому положенні. Система Гувера попустила для виборчих цілей вудила спекуляції і довела до того, що міліон американців, дрібних щадновиків, позбулося своїх ощадностей.

Д-р Ю. Стецюк.

Найкращим дарунком

з нагоди іменин, свят і хрестин є вкладкова книжочка враз з пушкою ощадности

Кооперативного Банку „ДНІСТЕР"

у Львові вул. Руська ч. 20.

Підчас антракту.

Оцінка польської дійсности.

Перший акт польської політичної драми закінчений. Соймова сцена порожня, куртина впала, дієві особи відпочивають в антракті. Але режисери не дармують. Вони підготовляють другий акт, мобілізують сили, переводять оцінку першого акту, осуджують одних грачів, вихвалюють других, підводять широку характеристику драми, наставляють глядачів на дальший її розвиток.

Центр зацікавлення зосередковується біля питання: які є сили обидвох таборів, хто побідить у тих дужаннях, як розвинуться дальші події.

Маємо деякі відповіди в цьому напрямку, але вони зовсім природно, не можуть заспокоїти нашої цікавости. Ясна річ, що ті відповіди є односторонні. З повені статтей, розмов й інспірацій вибираємо три голоси, які зясовують становище опозиції, проурядового табору і менше або більше невтральних в даному випадку польських жидів (не „кресових"). Є це погляд посла і редактора „Роботніка" та чолового представника пепесівців М. Недзялковського (стаття „Нинішній день"), погляд кн. Я. Радзівіла, голови консервативної ґрупи Безп. Бльоку та погляд жидівського „Нашого Пшеґльонду", що в ряди-годи висловлює погляди посла Ґрінбавма.

Зясовуючи нинішній день, витворену ситуацію, пос. Недзялковський підкреслює:

„Т. зв. санаційний табор є в Польщі осамітнений. Спирається він на бюрократії і на частині старшинського корпусу, на гуртки слинявої, безполової й осоружно боязливої інтелігенції, колись „поступової", сьогодні не відомо якої, на всякий випадок викликуючої щире співчуття; вкінці спирається на суцільній фалянзі давних „угодовців", ще недавно — „вірних підданців" трьох цісарських величностей, які наявно тисячі разів виявили дитинячу політичну наівність, які сяк-так видержали добу земельної реформи, а тепер використують „конюнктуру" і — наперекір здоровому розумові — намагаються під проводом Валерія Славека закріпити свій „стан посідання", — з комічною претенсією до самостійної ролі в історії незалежної Польщі. „Санаційний" табор спекулює на двох річах: на уявній пасивности мас і на пересвідченні, що демократична опозиція не зробить нічого такого, що могло би пошкодити Польщі, як державі. Той другий рахунок є слушний. Зате перший рахунок видається нам самообманом. „Пасивність мас" істнує в уяві пп. редакторів „Слова" чи „Дня Польск-ого", може істнує у заломленнях деякого „шефа безпеки", що тужить до ордеру „Полонія Реститута", одначе не істнує в дійсности. З нашого становища, на основі нашої оцінки положення, „санаційний" табор програв уже свою історичну ролю, розтративши безслідно та невідклично величезний „капітал довіря", вложений в його руки історією; розтратив безповоротно і невідклично. Отже лишилася йому тільки фізична сила бюрократії і частини старшинського корпусу. Чи нею покористується? Не знаємо? Коли справді покористується, то в такому випадку стане „протидержавним чинником" в дословному значінні. Що торкається нас, то заявляємо відкрито і без обиняків: відсунення сесії парляменту ані на хвилю не перерве боротьби за ліквідацію „післятравневої" системи правління. П. В. Славек мабуть запевнював послів і сенаторів ББ, що система не буде зліквідована. Побачимо. Справа ліквідації залежить не тільки від п. Славека..."

Отже пос. Недзялковський стверджує осамітнення і банкроцтво „санаційного" табору та активність широких мас. „Санаційний" табор — на його думку — не розпоряджає моральним капіталом. Він його запропастив безслідно і невідклично. Але той табор розпоряджає фізичною силою... Чи він нею покористується? — ось питання без відповіди. На всякий випадок опозиція послідовно змагатиме до ліквідації післятравневої системи.

Зовсім інакше оцінює ситуацію кн. Я. Радзівіл у розмові з представником санаційно-консервативного „Дня Польск-ого". Рішення в справі розвязки конфлікту між урядом марш. Пілсудського і соймом залежить виключно від марш. Пілсудського.

„Остаточне рішення — каже кн. Радзівіл — лежить виключно в руках марш. Пілсудського і ніхто з його табору не буде мати впливу на винесення того рішення. А те рішення в значній мірі буде залежне від поведінки противників".

Кн. Радзівіл твердить, що марш. Пілсудський мав намір співпрацювати з теперішнім соймом, але першою передумовою співпраці мав бути вибір проф. Бартеля маршалом сойму. Вибір Дашинського спричинив конфлікт, що довів до таких яскравих і прикрих подій.

„Чи теперішня примусова перерва в соймових нарадах доведе до злагіднення конфлікту, є сумнівним. Одначе треба підкреслити, що рішення під тим оглядом належить до опозиції. Та щонебудь наступило би, вислід політичного конфлікту в Польщі є безсумнівний. З одного боку марш. Пілсудський з величезним престіжем героя боротьби за незалежність, опертий на створенії собою збройній силі і на справній адміністрації в краю та на численний, все зростаючий політичний табор, — з другого боку партійні лідери, що мають дуже сумнівну базу в широких масах і соймова опозиція, з якої чисельно третина є опанована політичними менерами національних меншостей, яких уся рація істнування основується на підбурюванні тих меншостей проти самого істнування держави".

Консерватисти все і всюди були проти нагальних засобів. І в Польщі стараються вони опертися на правних нормах, не вимагаючи нічого, тільки пошанування правного стану (страх перед виборчою реформою! — Ред.) який

„робив би неможливими ганебні практики і партійні крутійства давнього соймовладства. Дійти до такого стану є державною конечністю, а яким шляхом це осягнеться, залежить в значній мірі від опозиції, її змислу дійсности та її здатности до обєктивної оцінки істнуючих у Польщі відносин".

Як бачимо, кн. Радзівіл вдаряє на те, що опозиція не має сили й опори в масах. А зате проурядовий табор є незвичайно сильний. Рішення виключно спочиває в руках марш. Пілсудського, а дальший розвиток подій залежить від становища опозиції.

Вкінці третій погляд. Варшавський „Наш Пшеґльонд" стверджує, що громадянство розчарувалося до санації, але й опозиція не дає переконуючої відповіди на питання, в імя якого позитивного ідеалу треба усунути пілсудчиків. Є це найслабша сторона опозиції. Стремління Немоєвського звести змагання правої й лівої опозиції до спільного знаменника не дало висліду. Також пропозиція пос. Корфантія, який спільний ідеал для правиці і лівиці добачує в боротьбі за конституційні вольности, за волю слова, друку, зібрань, союзів і т. і., теж проминула безслідно. Пос. Корфанти пропонував до боротьби за ці вимоги притягнути навіть непольські народи.

Та цей ідеал є недостатній, бо в нього не всі вкладають однакий зміст.

„Опозиція грішить недостачею почуття для реалізму хочби в найскромнішій дозі. Звідсіля її мала популярність серед громадянства. Живемо в часі банкроцтва всякої фрази. Людськість розчарувалася, головно після війни, в найвеличавіших девізах, які колись притягали і запалювали, коли були прапоровими ідеалами. Тут і там бачимо нужду при соціялізмі, неволю при незалежности, утиск при демократизмі і парляментаризмі. Громадянин тужить за позитивним гаслом, за ділом — і поки опозиція нам його не дасть, не може рахувати на успіх".

Заява Тардіє.

Рада міністрів у Парижі апробувала проект урядової заяви Тардіє. Заява зясовує урядові здобутки від хвилі закінчення війни: привернення бюдж. рівноваги, осягнення валютової стабілізації, управильнення внутр. довгів. Тепер розходиться про те, щоби й далі мати успіхи в тих ділянках. Теперішній уряд не зробить нічого такого, що пішло би в розріз з парлям. законодатними установами і не згодиться на ніякі предложення, що нарушувалиб незалежність Франції. Діяльність франц. парляменту буде в згоді з повищими принціпами, чи то коли розходитиметься про Йонґів плян, чи про

ЕДГАР АЛЛАН ПО.

Убийство на вулиці Морґ.

(Продовження.)

Коли ми дивились на них знадвору, вони обидві були приблизно наполовину відчинені, себто, стояли простокутно до стінки. Можливо, що поліція, так само, як я, розглядала задню сторону приміщення; та коли так, розглядаючи ці феради в напрямку їх широчіні, в профіль (так воно мусило бути), вона не спостерегла самої цієї великої широчіні — абож, у кожному разі, не взяла її як слід на увагу. Справді, раз заспокоївшись на тім, що ніякий вихід неможливий у цій частині, вона природно оглянула її лиш дуже побіжно. Одначе мені було ясно, що віконниця коло того вікна, що прилягає до ліжка, відкинута зовсім узад до стіни, сягає всього на яких дві стопи до громозводу. Було також очевидно, що при незвичайній степені активности та завзяття перехід від громозводу до вікна міг таки доконатися. Досягнувши віддалі на півтретя стіп (ми допускаємо, що віконниці розчинено до краю), злочинець міг цупко схопитися рукою за грати. Пустивши тоді руку з громозводу, добре упершись ногами в стінку та сильно від неї відштовхнувшися, він міг відкинути віконницю так, що вона зачинилась, і, коли ми уявимо собі, що вікно було саме розчинене, він міг навіть вскочити до кімнати.

— Я хочу, щоб ви спеціяльно собі усвідомили те, що я говорив про незвичайну степінь активности, потрібну для такого рисковного і трудного діла. Я маю намір, по-перше, показати вам, що це діло виконане можливо; але, по-друге, найголовніше, я хочу всилити в ваше розуміння дуже незвичайний, майже надприродний характер зручности, потрібний для цього.

— Ви скажете, безперечно, вживаючи правничого вислову, що „аргументуючи мою версію", я повинен би скоріш недооцінювати, а не підкреслювати надмір активности, потрібний у цьому ділі. Це може бути практика у судівництві, але це не в розумуванні. Мій остаточний обєкт тільки правда. Моє безпосереднє завдання — привести вас до зіставлення цієї дуже незвичної активности, що про неї я щойно казав, з тим зовсім особливим, верескливим (чи то пронизливим) і нерівним голосом, щодо національної приналежности, якого не знайшлось двох однакових думок, а в його вимові не розчули жадного поділу на склади.

При цих словах мряковинна, півсформована уява того, про що казав Дюпен, промайнула мені в голові. Я, здавалося, став на грані розуміння, не здолівши зрозуміти вповні, як це часом люди знаходять себе на межі спогадів, одначе, не в силах, остаточно згадати. Мій друг повів свою мову далі.

— Ви бачите, що питання про спосіб виходу я замінив на питання про спосіб входу. Мій намір був привести Вас до думки, що їх доконано однаковим способом — в одному пункті. Тепер звернімося до самої кімнати. Роздивімось, який вона має вигляд. Шухляди бюра, говорилося, пограбовані, але багато коштовних речей у них лишилося. Твердження абсурдне. Це тільки догадка — і дуже безглузда догадка — та й годі. Як ми можемо знати, що речі, знайдені у шухлядах, це не є усе, що в цих шухлядах досі містилося? Пані Л'Єспане з дочкою жили надзвичайно відлюдним життям — не мали ніякого товариства — рідко виходили з дому — не мали для чого часто міняти одяг. Знайдена одіж кінець-кінцем була саме така гарна, як і мала бути в цих паній. Коли злодій забрав собі щось, чом він не взяв найкраще — чом не забрав усе? Словом, чому він покинув чотири тисячі франків золотом, а навантажився оберемком одежі? Золото кинуто. Майже всю суму, означену паном Міньйо, знайдено в торбинках на землі. Отже я хочу, щоб Ви геть усунули з думки мрячну ідею мотиву, що її зародила в думках поліції та частина зізнань, де говорилося про гроші, передані на дверях будинку. Збіг обставин, вдесятеро знаменніший, ніж оцей (передача грошей і убийство три дні після того, як їх одержано), трапляються всім у житті кожного дня, не звертаючи на себе чиєїсь уваги й на хвилину. Збіг обставин взагалі, це є прикрий камінь, що на нім спотикаються того роду мислителі, котрі виховувались без найменшого обізнання з теорією імовірности — теорією, що їй найславніші здобутки людських шукань завдячують найславніші свої зразки. В даному разі, колиб золото зникло, то факт передачі грошей три дні передтим був би чимсь більшим, ніж збігом обставин. Він потверджував би цю ідею мотиву. Але в дійсних обставинах даного випадку, коли ми візьмемо золото за мотив цього злочину, ми мусимо також уявити злочинця таким нерішучим ідіотом, що він міг чомусь покинути і золото, і заразом свій мотив.

— Тепер, маючи пильно в думці ті точки, що на них я звернув вашу увагу — цей особливий голос, цю незвичайну зручність і цю дивовижну відсутність мотиву у такому нелюдському вбийстві — киньмо лиш погляд на саму оцю різанину. Маємо жінку, руками задушену на смерть і затиснену в комин сторч головою. Звичайні злочинці не вживають таких способів убийства. А вже найменше вони отак поводяться зі забитими. Ви згодитесь, що в цій манірі — убгати труп до комину — є щось надмірно перебільшене, щось цілком непогодиме з нашим звичайним поняттям про людські вчинки, навіть коли ми уявляємо собі якнайбільше зневажену морально людину. Подумайте також, якої це треба було сили, щоб протиснути тіло у такий отвір вгору, та ще так міцно, що сполучених зусиль кількох осіб ледве вистачило, щоб стягнути його додолу!

(Продовження буде.)

евакуацію Надренії, що є залежна від приняття того пляну, чи про господ. устрій басейну Саари. Уряд пильнуватиме організації оборони держави, бо тільки сильні народи можуть працювати для добра мира. Оживлені тим духом, французи згодилися взяти участь у льондонській конференції, в змаганні до дальшого зближення між зах. народами, задержуючи собі упривілеєне відношення до випробованих приятелів Франції, які в порозумінні з Лігою Націй стремлять до закріплення світового мира.

Евакуація Надренії здержана.

Тардіє, запитаний в справі інформацій „Матен-а“, що повідомляли про ненадійне здержання евакуації Надренії, відповів, що ті чутки неточні бо третю смугу франц. війська мають евакувати щойно після того, як парлямент прийме Йонгів плян. Щодо другої смуги, то військова влада Франції признала за відповідне ввести деякі зміни в евакуації окупованої країни.

До одноцільного правопису.

Нарада українських робітників пера.

У суботу 9-го ц. м. в почину „Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка“ у Львові відбулась довірочна нарада представників усієї нашої преси в справі устійнення спільного правопису.

Крім редакцій часописів запрошено також представників ріжних журналів, видавництв і „Наукове Т-во ім. Шевченка“ Присутніх було 29 осіб.

Зборами проводив голова „Т-ва письменників і журналістів“ д-р В. Щурат. Нарада була скликана наслідком давньої постанови зборів Т-ва, яке вибрало окрему комісію для розгляду нового правопису, принятого на Радянській Україні. Від імені цієї комісії реферував обовязуючий на Рад. Україні правопис п. Антін Крушельницький. Він перейшов головні пункти нових правописних правил, зазначуючи ті, щодо яких комісія висловилась за повним їх приняттям, ті, щодо яких вона не приняла ніяких рішень, залишаючи їх як предмет до дискусії і ті, до яких поставилась неґативно. Цей реферат доповнювали опісля п. Ф. Федорців і М. Рудницький.

Перед нарадою відчитав листа від „Наукового Т-ва ім. Шевченка“ д-р Я. Гординський зі заявою, що „Наукове Товариство“ приняло вповні новий правопис і тимсамим його становище в цьому питанні ясне. Члени „Наук. Т-ва ім. Шевченка“ д-р І. Кокорудз і д-р О. Макарушка, що були на нараді одночасно як представники інших наших культурних установ, заявились за тим, щоби піти слідами „Наук. Т-ва ім. Шевченка“. Одначе вже із справоздання референтів стало ясним, що це справа не така проста. Новий правопис має чимало таких правил, які йдуть у розріз із вимовою майже всього нашого загалу в Галичині і вони мають у собі стільки вимків, що вивчення їх у школі і поширення в усій пресі зустріло би значні трудноші.

Принціпіяльно не було розбіжности думок щодо факту, що згаданий правопис треба якомога приняти в якнайширшій мірі, щоби не піддержувати штучних ріжниць в одній літературній мові. Одначе практично, наприклад щодо апострофу всі заявились однозгідно, що його нема змислу заводити у Галичині, де у вимові ніхто не відчуває ріжниці між словом „бурян“ і „бур'ян“, з яких тільки перше пишуть наддніпрянці з апострофом. Не менші перепони виринули би при вивченні правопису чужих слів.

У дискусії над цими питаннями забирали голос: проф. Біленький, д-р О. Назарук, Р. Купчинський, ред. Павлів і проф. Домбровський. З огляду на те, що більшість присутніх не була вже раніше ознайомлена із новим правописом, не можна було приняти ніяких рішень. До Львова прийшло дуже невелике число примірників нових правописних правил і навіть не всі редакції могли їх придбати.

Збори рішили, що вся наша преса повинна приняти спільний правопис від нового року, але при цьому рішили доповнити істнуючу комісію новими членами і скликати ще раз нараду для обговорення головних правил, щодо яких має прийти до порозуміння. Ця нарада має відбутись очевидно після виходу правописних правил, що є вже в друку і які перевидає „Наук. Т-во ім. Шевченка“ під редакцією М. Возняка. Ясно, що коли б це видання затяглось, тоді доведеться познайомити з ним ширший загал при помочі преси.

Тому, що вся фільольоґічна дискусія над цими правилами на зборах, у суботу, торкалась тільки найзагальніших питань, ми покищо не вважаємо доцільним входити в її подробиці. Відкладаємо це до найближчої нагоди, коли зреферуємо весь правопис і наше становище до нього.

СВЯТА 1. ЛИСТОПАДА.

ЛУЦЬК.

Дня 1. листопада ц. р. відбулася в Луцьку в українській брацькій церкві панахида за українських поляглих, що віддали своє життя за батьківщину. Відправляв мітроф. протоєрей о. П. Пащевський, який виголосив зворушливу промову на тему любови рідного краю й рідного народу. Українське громадянство в Луцьку, а передовсім українська модоль, виповнили брацьку церкву по береги і на хвилину полинули думками у великі, переломові часи зперед 11-ти літ. Це торжество зробило на всіх учасників помітне враження.

ЗБОРІВ.

Першолистопадові поминки відсвятковано в Зборові поминальним богослуженням і панахидою при участи місцевого пароха о. Кулика, пароха з Грабовець о. Лушнія та великої скількости народу. Після богослуження виголосив о. Кулик перед устроєною в церкві стрілецькою могилою проповідь. По богослуженні і панахиді вибралися всі приявні в церкві громадяни з процесією при звуках орхестри місц. т-ва „Сокіл“ походом на кладовище на могилу поляглих Українських Січових Стрільців, де відправлено довшу панахиду, по котрій місц. орхестра відіграла кілька стрілецьких пісень, як „Ой та зажурились“ і інші. Проповіди на цвинтарі не було. Вечером, коли все кладовище потонуло в міліонах свічок, біля стрілецької могили, гарно прибраної вінцями, свічками і факлями, грала орхестра т-ва „Сокіл“ під управою урядовця філії „Просвіти“ в Зборові п. Конопи стрілецькі пісні. Та яке здивування викликало серед слухачів відіграння — серед ріжних патріотичних стрілецьких пісень і пісні „Човен хитається серед води“, з рефреном „Люба дівчино, дівчино, прийди!...“ Думаємо, що уваги в тім напрямі злишні, а п. Конопа на будуче матиме на тямці, що таких пісень не грається на кладовищі на стрілецькій могилі, бо тим зневажується і понижується нац. святість, якою є наші стрілецькі могили, не тільки в очах українців, але й наших сусідів. **Очевидець.**

ТЕРНОПІЛЬ.

Як рік-річно, так і цього року тернопільське громадянство святкувало урочисто день 1. листопада. Жалібні оповістки, видані філією Т-ва Охорони Воєнних Могил, звішали вже кілька днів наперед про панахиду, яка відбулася в парохіяльній церкві в год. 9. рано. Панахиду відправив о. кан. Громницький, при чому святочну проповідь виголосив о. Вонс, парох з Ігровиці. Варто би згадати про жалібні оповістки і про всі перипетії з їх друкуванням. Одначе, аби не наражувати цеї замітки на конфіскату, зазначимо тільки, що її текст треба було зміняти аж тричі, поки дозволено її розліпити на мурах міста. Таксамо не подаємо опису подій на цвинтарі, які далеко відбігають від опису в польських газетах. Для доповнення інформації, поданої в „Ділі“ з 10. ц. м., зазначимо тільки, що зараз слідуючого дня почала поліція переводити арештування головно між молодю. Досі число арештованих зросло вже до кількадесяти осіб, які пересиділи по кілька днів у поліційних арештах, а відтак староство покарало всіх арештом від 3—14 діб, без заміни на грошеву гривну. Всі покарані внесли відклик до окружного суду в Тернополі. Покарано всіх за те, що на цвинтарі співали, а тих, які не співали, за те, що були на цвинтарі разом зі співаючими. Між арештованими та покараними є багато ґімназійних учеників та учениць. І так на 14 діб арешту засуджені (дівоча ґімназія Р. Ш.): Віра Яворська (8. кл.), Софія Щурко (6. кл.), Ірина Щурко (5. кл.), Стефанія Роговежа (5. кл.); на три доби арешту: Олена Патрило (8. кл.), Марія Затирка (8. кл.), Олена Змрочок (8. кл.), Ярослава Сеньківська (8. кл.), Теодозія Фалендиш (6. кл.) та Ірина Кернач (6. кл.). Крім цього на кілька днів перед 1. листопада покарало повіт. староство гривною по 50 зол.: Ірину Миколаєвич (8. кл.), Руду Марію (8. кл.), Стефанію Коверницьку (8. кл.) й Ангелину Коверницьку (6. кл.) — всіх за ношення харчів до судових арештів для ґімназійних учеників, які там сиділи. Тих, яких покарано за ношення харчів, кураторія наказала видалити з ґімназії. Те саме жде й тих, яких покарано за свято 1. листопада. За те саме свято покарано й кільканацятьох ґімназійних учеників, яких ждуть такі самі наслідки, як і учениць з дівочої ґімназії.

Плєбісцит у Німеччині.

На конференції провідників німецьких партій та членів Мюлерового кабінету прийшло до порозуміння в справі речення плєбісциту. Визначили його на 17. листопада.

Присуд у процесі за сфальшування завіщання.

У Перемишлі закінчився процес за сфальшування завіщання Тишковського. Власника земельної посілости Гашлякевича засудили на 1 рік вязниці, інжініра Конопку на 1 рік вязниці, обох із обниженням кари (приноровлення амнестії) до 6 місяців, при рівночасному відложенні на пять літ. Обвинувачених Ант. Тишковського, власника зем. посілости та Можаровського увільнили. Прокуратор і засуджені застерегли собі три дні до надуми.

Відновлення англ.-большевицьких взаємин.

Тас повідомляє: Повновластний міністр Норвеґії в Москві вручив комісареві закордонних справ Літвінову повідомлення англійського уряду про постанову англійського парляменту в справі відновлення взаємин між обома державами. Рівночасно англійський уряд просить, щоби большевицький уряд якнайскорше згодився на кандидата, якого висуває англійський уряд на становище амбасадора в Москві.

Димісія Чічеріна.

Берлінські часописи повідомляють, що політбюро приняло внесену народнім комісарем закордонних справ Чічеріном просьбу в справі димісії. Чічерін для лікування остає й далі в Вісбадені.

Заява довіря для уряду Тардіє.

Бріян у промові, виголошенім в парляменті висловив надію, що евакуація Надренії зробить кінець усяким взаїмним недовірям. Бесідник взивав палату, щоби не переймалася занадто нац. плебісцитом у Німеччині. Питання Саари є не міжнародньою а чисто французько-німецькою справою.

Тардіє сказав, що всі міністри погоджуються із закорд. Бріяновою політикою. Попередній уряд повалили, бо боялися, що відбудеться евакуація третьої смуги Надренії без виконання потрібних умовин. А це розходилося лише про перегрупування військ, яке помилково вважали евакуацією. Евакуація відбудеться лише тоді, коли виконані будуть умовини: Йонгів плян, ратифікація нового репар. пляну фр. і нім. парляментами, переведення потрібних законів у райхстагу та забезпека капіталу Реп. Банку. На запит чи третя смуга буде евакуована до 30. червня 1930 р., як це передбачували в Газі, Тардіє сказав, що в Газі годі було передбачити деякі події, передовсім Штреземанову смерть і кризу фр. кабінету. Спочатку думали, що евакуація зачнеться вже ц. р., та ясне є, що це не сталося, бо не ратифіковано Йонґового пляну. Тому ще невідомо, чи буде додержаний речинець 30. червня 1930. В справі внутр. політики сказав Тардіє, що й лівиця рад. соціялістів належатиме до більшости. Комуністам уряд не позволить утворити держава в державі, фінансованої закордоном.

Парлямент ухвалив заяву довіря для уряду Тардіє 327 голосами проти 256.

Зміни на Литві.

Литовський міністр внутр. справ Мустейкіс сказав журналістам, що мін-ство внутр. справ приготовляє ріжні проєкти змін, м. і. проєкт закона про охорону держави, пресового закону, про охорону кордонів, про стоваришення та союзи, про приймання горожанства, про пашпорти, про суспільну обезпеку і т. д. Передовсім увійде в життя новий пресовий закон, потім предложать комітетові міністрів новий проєкт закону в справі свят, що передбачує значне зменшення святочних днів у цілому краю.

Реконструкція румунського уряду.

У букарештенських добре поінформованих колах кажуть, що румунський кабінет буде реконструований перед отворенням парляменту, себто 15. листопада.

Зі спортового життя.

Мистецтва Ліґи.

Краків. Варта—Висла 0:0.
Katовиці: Леґія—Рух 2:1 (1:0).
Варшава. Варшавянка—І. Ф. Ц. 4:2 (3:1).

За вхід до Ліґи.

Варшава. Мерімонт—ЛТСҐ 3:1 (1:0).
Вильно. Лехія (Львів)—Оґніско 4:0 (2:0).

Товариські змагання.

Львів. Погонь—Гасмонея 5:1 (1:0).

Лист монархістів до марш. Пілсудського.

У Варшаві розкинули отвертий лист до марш. Пілсудського, підписаний гол. управою монархістичної організації. Лист кінчиться зазивом до марш. Пілсудського, щоби якнайскорше розвязав сойм, що є нездібний до життя. У листі сказано: „Домагаємося від Тебе, Пане Маршале, щоби Ти приняв найвищу почесть регента Польщі та щоби уряд приготовив монарх. конституцію та щоби її затверджено без плебісциту". Лист видано, як надзвичайний додаток „Глос-у Монархіст-а", а як відповідальний редактор підписаний бувший сойм. посол і бувший член клюбу Визволення, а тепер великий прихильник монархістичної ідеї д-р Цеяковський.

Що було причиною смерти летуна Мацієвича.

У „Вядомосцях Літерацкіх" помістив Ст. Мацкевич статтю „Азев, людина, що нюдьгувала". В тій статті є теж цікава згадка про смерть летуна українця Льва Мацієвича, що згинув у летунській катастрофі в жовтні 1910 року. В цім спомині каже Мацкевич: „Столипін довідався, що летун офіцир Мацієвич плянував замах. Це були початки військового летунства і саму подорож літаком уважали актом відваги. Столипін прийшов на військовий майдан і сам один із Мацієвичем полетів літаком. Пізніше сказав: „Із очей тієї людини я пізнав, що він не відважиться вбити мене". Терорист летун Мацієвич кілька днів пізніше покінчив самогубством. Нечуваною людиною був Столипін".

На організаційному фронті.

КОЛОМИЙЩИНА.

Дня 27-го жовтня відбулося посольське віче в *Ракісчику*. По півтора годиннім промові посла Палієва віче розвязано з причини авантюри, викликаної кількома сельробами, яким наші громадяни дали належну відправу.

Того самого дня відбулася довірочна нарада в селі *Товмачику*. Село це, перед війною чисто кацапське, належить тепер до найсвідоміших наших громад. Велика саля читальні „Просвіти" була битком набита. Посол Палій у короткій, але ядерній промові представив економічне положення українського народу під Польщею, вказуючи на спроби боротьби проти тяжкої економічної скрути. Відїзджаючого посла прощала громада незвичайно сердечно.

Ювилей 30-літньої сценічної праці.

ІВАН ДАНЬЧАК.

Дня 9-го ц. м. святкував театр ім. І. Тобілевича, а разом з ним і громадянство Станиславова, 30-літній ювилей сценічної праці арт. Івана Даньчака. Ювилей рядовика, до цьогож актора це у нас небуденна подія. За винятком нечисленних у нас зірок сцени, актор лишається все ще поза скобками громадянства і тому цей ювилей викличе у неодного чимале здивування. Та, коли візьмемо під увагу жахливі умови, серед яких доводилось і доводиться працювати українському акторові, — то одна світляна хвилина ювилею є розмірно дуже малою нагородою для людини, що працю усього свого життя віддала рідному театрові.

Одним з таких рядовиків, що клали основи під будову українського театру в Галичині — є й Іван Даньчак. Працьовитий, дуже солідний, тихий, надмірно скромний і здається, тому тільки мало відомий ширшому загалові, він напротязі 30 літ, при всіх злиднях, ні на хвилину не покинув сценічної дошки.

Його життя тісно звязане з боротьбою за наш театр у Галичині та з його розвитком. Театр „Бесіди", Стадника, державний театр у Винниці, знову театр „Бесіди", театр „Просвіти" в Ужгороді, театр ім. І. Тобілевича в Станиславові — це етапи праці Даньчака. Уроджений в р. 1881, в Лучицях (пов. Перемишль), вже в 1899 вступив до театру „Бесіди", як хорист, що визначався дуже гарним барітоновим голосом, милої закраски і широкої скалі. В р. 1906, за дирекції О. Стадника, вибивається на соліста. Виступає в операх: „Продана наречена", „Фавст", „Галька", „Еней на мандрівці", „Жидівка", „Мадам Батерфляй, „Травіята", „Кармен", „Роксоляна", „Катерина" та у всіх оперетах, які йшли на нашій сцені. До найкращих партій Даньчака належить партія Валентина у „Фавсті" і Януша в „Гальці".

За останні два роки, які Даньчак працює в театрі Тобілевича, своєю совісною працею, милим голосом, а головно безпретенсіональністю зєднав собі широку симпатію громадянства, чого й доказом ювилей, який приготовляє Станиславів.

Д-р. Я. Г.

НОВИНКИ

— **Львівська хроніка.** Недалеко Львова на шляху Львів-Станиславів кинувся під колеса поїзду невідомий чоловік і згинув на місці. Його автентичности досі не стверджено. — Львівський карний суд засудив Ізера Ґольденберґа на 10 місяців вязниці за кількаразову крадіж портфелів у трамваєвих пасажирів. — На вулиці Ветеранів Петро Бачун убив ножем свого товариша Станислава Брося. Вбивника арештовано, з слідство виявило, що причиною вбивства були особисті грошеві порахунки. — На розі вулиці Баторого й Кохановського зі заміром самовбивства випила отрую Осипа Гайківна, яку в безнадійнім стані відвезено до лічниці. — На Городецькій вулиці поліція арештувала двох пяниць, з яких один у політичній сварці викрикав: „Хай живе Пілсудський", а другий „Хай живе сойм". Арештовано також за пиянство Віктора Демечка і Софію Андрусевич.

— **Сумне явище.** Заграднік, молодий польський поет, про якого була цими днями згадка, що помер у 25 р. життя — був українського походження. Ще в нижчій ґімназії був гр.кат. обряду. Перейшовши до польської ґімназії не мав нікого, хто звернув би на нього увагу. Наші катехити були там часто на відпустках. Заграднік затратив свою національність настільки, що брав участь у боротьбі за Львів як член „оброньцув Львова". Наші педаґоґи повинні би взяти на увагу таке характеристичне явище, що викидаючи неодного учня з нашої ґімназії залишають у його душі огірчення та досаду, які спонукують його відректись своєї національної приналежности. Найбільше завзятими ворогами якогось народу стають ті, що змінили національність і віру.

— **Безплатний курс гиґієни для матерей.** „Міський Осередок Здоровля" при Місіонарській площі ч. 2. у Львові улаштовує 6-тижневий безплатний курс гиґієни для матерей. Ціль курсу: подати жінкам освіту у справах особистої гиґієни, гиґієни підчас материнства і плекання немовлят. Виклади будуть відбуватись 3 рази тижнево: в понеділки, середи і пятниці від 5—7 год. Вписи на курс приймаються щодня від 12—1 і 5—6 год в бюрі Осередка (партер, ч. 2).

— **Як вони їздять автомобілями?** Перед львівським трибуналом відбулася вчора розправа проти шофера Н. Кіцера і його товариша Златнічка, обвинувачених в тому, що минулого року на вулиці Льва Сапіги через необережність віхали автомобілем у виставове вікно торговлі „Закопане" та вибили шиби, а окрім того поранили Марію Сіповичівну. Слідство виявило, що Станислав Златнічек взагалі не є шофером і не вміє кермувати автомобілем, а тільки „для приємности" хотів проїхатись самоходом і попросив шофера Кіцера позволити йому покористуватись автомобілем пару хвилин. Златнічек так зручно кермував, що відразу переїхав Марію Сіповичівну поранивши її, та розбив шибу в склепі. Суд признав, що за приємність некваліфікованого шофера не сміють прохожі платити своїм здоровлям, тому засудив Златнічка на 4 місяці вязниці, а шофера Кіцера звільнено.

— **З Українського Наукового Інституту в Берліні.** Дня 8. XI. ц. р. в 8. год. вечером у салі Українського Наукового Інституту в Берліні при вул Французькій 28/IV. відбувся виклад проф. Д. Дорошенка: „Осип Домбровський і перший конґрес славянських фільольоґів у Празі".

— **Страйки в нашім краю.** В Станиславові почався страйк робітників торгівель овочами та ярниною. Робітники вимагають скасування нічної праці, усталення платні та признання 8-годинного дня праці. — У Галичі страйкують робітники, що працюють при реґуляції Дністра. У Доброгостові, в Дрогобиччині, страйкуючі робітники здобули підвищення платні на 8 прц. В повіті Рава Руська є страйк фільваркових наймитів та робітників.

— **Зі студентського життя.** Від управи „Української Студентської Громади" у Варшаві, дістаємо заяву, що на Волині, Холмщині та Підляшу якась московська духовна організація поширює летючки з наклепами й доносами на згадану „Українську Студентську Громаду" у Варшаві. Між іншими наклепами автори летючок твердять, що ця „Українська Студентська Громада" є політичною організацією. Управа „Української Студентської Громади" у Варшаві заявляє,що згадана Громада є чисто становою організацією, яка обєднує членів без огляду на їх політичні переконання та що всі наклепи авторів летючок є звичайними доносами, що мають на меті тільки пошкодити цій українській студентській організації.

— **Комітет Виставки Української Книжки в Коломиї** звертається до всіх українських видавництв та книгарень, які задумують дати свої книжки на цю виставку, із просьбою присилати свої експонати найдальше до 15. листопада ц. р., на адресу: **Коломия,** вул. Костюшка 23. Філія „Просвіти" для комітету „Виставки Книжки".

— **Камінням боронять конституцію.** У Варшаві минулої ночі невідомі оборонці польської конституції вибили каменем вікна в домі консервативного посла Радзівіла. На камені був приліплений папір із написом: „Це тобі за обмежування конституції"

— **Носоріг у Старуні зперед 10 тисяч літ.** У Старуні біля Станиславова викопали в верстві воску дуже добре законсервованого носорога з передпотопової доби. Носоріг похожий на африканських носорогів, одначе більший, а шкіра покрита волоссям. На основі рослинности, що заховалася в тім воску, можна догадатись, що носоріг має вже 10.000 літ. Носоріг пересяк земним воском і наче імпреґнований. Найшли його лежачого догори ногами. Здогадуються, що носоріг затонув в озері, тому найшли його в такій незвичайній позиції. Це одинокий примірник, що заховався в такій незвичайній формі. Носорога перевезуть до Кракова для тамошньої Академії Наук.

— **Анекдоти ґен. Ґальґочія.** Ґенерал Ґальґочі, який помер на днях у 92. році життя, був славний своїми анекдотами. Між безчисленними його анекдотами, мадярська преса згадує тепер такий: Коли ґенерал Ґальґочі був командантом війська, що перебувало в Босні, він будував дорогу, на яку зажадав від інтендантури 20.000 корон. По скінченні будови Ґальґочі вислав інтендантурі такий рахунок: „Я дістав 20.000 корон, витратив на будову 14.500 коро, а звертаю 5.500". Віденський уряд не вдоволився таким загальним рахунком і зажадав від Ґальґочія точніших даних про витрати. Тоді Ґальґочі відповів на письмі: „Хто мені не вірить, що я стільки витратив, той осел". Обурений міністр прочитав ту відповідь цісареві Франц Йосифові і жадав, щоби Ґальґочія покарати. Цісар усміхнувся і відповів: „Ґальґочі пише, що ослом є тільки той, хто не вірить його рахункам, а я вірю, отже я не осел. Ви не вірите?

— **Ріжні вісти.** У Відні розпочався міжнародній конґрес лікарів для боротьби з ревматизмом. — У Будапешті помер визначний мадярський вчений в ділянці електротехніки Стефан Фодор, який деякий час був асистентом Едісона. — У місті Дофін, у Канаді відбувся перший зїзд українських фармерів канадійської держави. — У вестмінстерськім Соборі невідомі особи вкрали урну зі серцем короля Роберта, що помер 1328 р., утікши як еміґрант зі Шотляндії. — На румунсько-болгарськім кордоні біля Бесарджікул комітаджі напали на румунську кордонну сторожу і ранили 2 особи. — У Букарешті невідомі особи підпалили велику парню „Ґрадішта", яка згоріла до тла. — Австрійський сойм ухвалив замкнути на деякий час віденський університет з причини сталих студентських авантюр. — До Ґельсінґфорсу прибуло ще 25 збіґців із більшовицьких вязниць на Соловецьких Островах. Один зі збіґців збожеволів із радости, що вже опинився поза межами більшовицького раю. — Під Парижем найдено в поїзді II. кляси труп Генрика Трочинського, який в дорозі застрілився. — У Берліні підчас катастрофи автомобіля згинула знаменита танцюристка Лена Амзель. — Статистика виказує, що в місяці липні ц. р. із Польщі виїхало за кордон 15.000 еміґрантів.— Анґлійська преса повідомляє, що князь Валії виїде незабаром до Африки, звідки він вернув до Льондону підчас недуги анґлійського короля.

— **Справлення помилок.** У попередньому числі „Діла" зайшло кілька прикрих помилок, які отсим справляємо. Так у статті „Югославія", 14-ий рядок з кінця, слово: **десигнувати** перекручено на: деспонувати. У замітці „По смерти М. Черкавського" пропущено в підзаголовку слово: **УНДО.** В тій самій замітці при кінці подано, що хор відспівав пісню „Тихий вечір повіває", замісць: „Тихий **вітер** повіває". У фейлетоні д-ра Івана Курівця, присвяченому пок. д-ру Яросл. Окуневському, подано помилково рік 1891, зам. **1881,** в якому автор фейлетону приїхав до Відня на студії. В третій шпальті тогож фейлетону, 7-ий рядок з долу, зам. „світський чоловік" має бути: **світовий.**

— **Малярська Вистава** праць учнів арт. маляра О. Новаківського відчинена від 7. до 21. листопада 1929 р. в салі Акад. Дому — Супінського 21, від год. 10—16. Участь беруть В. Гриценко, Я. Городинський, О. Друченко, В. Іванюх,Ст. Луцик, М. Моров, Г. Смольський і Р. Чорній. 970 1—10

— Для студентів високих шкіл буде правитися з днем 9. падолиста ц. р. що неділі і гр.-кат. свята в год. 11.45 Служба Божа з 15-хвилевою проповідю в церкві Св. Духа при вул. Коперника 36. — Ректорат Духовної Семинарії.

2-2

— Сьогодни в салі Лисенка концерт Українського Наддніпрянського Хору під проводом Д. Котка в год. 4. попол. для шкільної молоді і в год. 8. вечером для старшого громадянства.

1-1

Відозви й комунікати.

До Виділів Кооператив, Читалень і Українського Громадянства долинського повіту.

Кружок „Р. Ш.“ в Долині поставив собі важке завдання підняти й вибудувати українське шкільництво в повіті, закинути повіт сіттю приватних шкіл, курсів і т. і. В Долині веде Кружок 7-клясову зразкову школу, до якої бажає притягнути молодь з усего повіту.

В найближчих днях відкриває 3-місячний кооперативний курс, „Виховавчу-торговельну Кооперативу“ й початкову шевську школу, що стане завязком промислової школи.

До виконання наміченої праці, потрібна допомога всего повіту!

В тій ціли задумав Кружок зорганізувати по всіх громадах Кружки „Р. Ш.“, якіб відтак обєдналися в Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“.

Запрошується усіх до співпраці в розпочатому ділі!

На бажання присилається статути „Р. Ш.“, інструкції й потрібні прохання до влади.

Тому, що Кружок бореться з недоборами, просимо зорганізувати надзвичайну збірку на ціли „Р. Ш.“ й надіслати гроші на адресу:

КАНЦЕЛЯРІЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“
Долина — Одиниця (гімназія).

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Михайло Вашкевич,

емерит. проф. держ. гімназії в Станиславові, помер у понеділок, 4-го листопада 1929 р. З Покійником зійшов у могилу визначний і заслужений педагог, що довгі роки працював серед і для добра молоді в Тернополі, а від кільканацяти літ у Станиславові, де він працював у І. гімназії і в учит. семинарії СС. Василіянок. За часів української влади був бл. п. проф. Вашкевич директором І. гімназії, що стала державною українською школою з українською мовою навчання, з приводу чого мав пізніше великі неприємности. Станиславівське громадянство, а зокрема наші рідні школи, стратили в Покійному доброго громадянина і заслуженого робітника на шкільно-освітній ниві. — В. Й. П!

Орест Єремія Козловський.

Дня 17. вересня ц. р. скінчив життя в санаторії у Львові по коротких і тяжких муках емеритований учитель всенародньої 7-кл. мужеської школи в Рогатині, бл. п. Орест Єремія Козловський. З Покійником зійшов у могилу небуденний тип народнього учителя. Ціле його життя характеризують дві головні риси: велика любов до свого народу й замилування, а радше пристрасть до книжок. Свій патріотизм оказував бл. п. О. Козловський не словами, а ділами. Був членом усіх місцевих і краєвих культурно-освітніх товариств. Усе був готовим і щедрим у складанні жертв на народні цілі. Піддержував своїх ремісників і купців і тішився кожним проявом національного життя. Українському народові віддав всі свої найбільші цінности, а саме: свого сина-одинака і свій величезний книгозбір, який є твором цілого його життя, від шкільної лавки до самої смерти (тисячі томів). Син Покійного Ярослав згинув у визвольній боротьбі, як старшина Українських Січових Стрільців на В. Україні в околиці Камянця Подільського. По смерти сина прибитий батько розради у своїй великій бібліотеці, яка стала його другою дитиною і метою його життя. Вже від шкільної лавки почав він збирати свою бібліотеку і збирав її сорок літ. В неї вложив він усе, що лиш міг вложити. Сам жив дуже скромно, свої життєві потреби обмежував до необхідности, а за ощаджені гроші купував книжки. Все, що лише появилося на всеукраїнськім книгарському ринку, негайно мусіло бути в його книгозборі. Та не лише нові видання він закупував, але старався придбати всіми можливими способами всі твори, які колинебудь появилися на Україні. І це він осягнув, оскільки було лише змога осягнути. В бібліотеці Козловського є всі змоги відомости; все оте добро рішив віддати по своїй смерти українському народові. Та не лише величезний книгозбір залишив Покійний, але також прекрасну збірку мінералів, якою могла б повеличатися неодна середня школа, збірку марок, старих грошей, артистичних образів і кілька великих альбомів з видами, між ними перше місце займають види майже всіх більших міст України. Ще за життя говорив Покійний, що книгозбір і всі збірки призначує як дар будучому українському університетові. І дійсно його воля буде сповнена вдовою, п. Марією Козловською, яка з пієтизмом відноситься до свого покійного мужа й бажає в цілости виконати його останню волю. Все те культурне добро має перебрати по бажанню Покійного його шкільний товариш, приятель і дружба, д-р Іларіон Свєнціцький і зденонувати в Українськім Національнім музею у Львові, де воно буде переховуватися аж до оснування українського університету, якому має бути передане на власність під іменем Ореста Козловського.

Зі смертю Покійного нестало в живих одного з найкращих і найідейніших каменярів на ниві народньої освіти. Похорони його відбулися в дні 19. вересня при участи гуртка учителів з Рогатинщини й найближчих приятелів. Над отвертою могилою на Личаківському цвинтарі прощали пок. Козловського учитель Микола Водонос і д-р Іл. Свєнціцький. А в Рогатині уладили поминальне богослуження за душу Покійного студентська молодь і Окружний Відділ Взаїмної Помочі Українського Учительства. Велике число нашого громадянства на поминальнім богослуженню було найкращим доказом небуденних заслуг Покійного для українського народу.

Пером земля заслуженому українському громадянинові!

Дописи.

ЛУЦЬК на Волині. *(Рекурс „Українбанку“).* Дирекція Українського Кооперативного Банку вже зголосила рекурс на рішення податкового інспектора, який брав участь у відомій ревізії Українбанку, переведеної під впливом адміністраційних чинників та який укарав банк на 1500 зол. за „нарушення“ приписів про установи дрібного кредиту. Отже в рекурсі дирекція зазначує передовсім, що протокол інспектора відносно не згадує про 1925 р., не подає *жадного факту* нарушення приписів, а в той-же час карає установу за цей рік на 300 зол. і обовязок викупити промислове свідоцтво. „Непорозуміння“ — очевидне. За цілий 1926 р. інспектор знайшов факт видачі позички нечленові Вишомирському. Дирекція предкладає докази вплати Вишомирським членського уділу та вписового. Друге „непорозуміння“ також очевидне й тому кара 300 зол. за невикуплення промислового свідоцтва теж неслушна. За 1927 рік протокол інспектора підносить видачу позички Союзові Українок в сумі 3.500 зол., як нечленові. Дирекція Українбанку представляє доказ, що ця позичка видана Союзові Українок Земельним Банком Гіпотечним, який зробив переказ через Українбанк, а цей останній записав цю суму на чековий рахунок Союзу, з якого Союз і підіймав гроші в міру потреби. І в данову випадку „непорозуміння“ очевидне, як також очевидно, що Українбанк не мав обовязку викуповувати промислового свідоцтва. Отже, неслушно його укарано на 300 зол. і за цей рік. За 1928 рік протокол інспектора податкового підносить видачу Е. Петриківському позички в сумі 5950 зол. Однак, це не відповідає правді. А саме: 1) Евг. Петриківський, як концесіонер української гімназії, в часі між 30. VII. 1927 р. і 5. VI. 1928 р. позичив лише 1100 зол. (себто менше законодатної норми 1200 зол.). Натомісць, українська гімназія в Луцьку, як правна особа, позичила 2600 зол. Сума 5950 зол. повстала на рахунку п. Петриківського лише 23. VIII. 1929 р. В який-же спосіб можна цю суму відносити до 1928 року? Зрозуміла річ, що за 1928 р. дирекція не мала обовязку викуповувати промислового свідоцтва, а тим більше платити кари 300 зол., вимірену за ту саму чинність в 1929 р. Отже, за 1929 рік протокол податкового інспектора (уряд податків і оплат скарбових) закидає передовсім видачу Е. Петриківському позички в розмірі 5950 зол. і видачу позичок Шереметі 7120, Котвінському 8900, Хоруневі 2670 і В. Палашовi 4500 зол. Щодо позички Петриківському, то дирекція доказує, що йому видала безпосередньо лише 1100 зол. Сума 5950 повстала в наслідок злиття згідно з бажанням Е. Петриківського, який сподівався в цей час відібрання йому концесії і бажав забезпечити всі борги, які він, яко концесіонер має на себе приняти й за них перед Українбанком відповідати. Тому він приняв на себе, як борг гімназії 2600 зол., так і суму 2.250 зол., яку йому українське громадянство передало для закупна площі для української гімназії за посередництвом Українбанку й за яку дирекція Українбанку відповідала морально. Закон говорить, що не можна видавати одній особі більше як 1200 зол., але закон каже, що якась особа може бути винна банкові суму більшу від 1200 зол., коли, напр. банк продав би комунебудь свою площу за 15.000 зол. і закредитував 10.000 зол., з того не випливалоб, що банк має для нього викуповувати свідоцтво промислове, або, що банк може продати свою, скажемо, площу, лише за готівку. Щодо інших зазначених позичок, — все це є перекази Земельного Банку Гіпотечного ріжним особам, які Українбанк переводив з рахунку переказів після залагодження боржниками Земельного Банку у Львові вимаганих формальностей. Позичка є поняття цивільно-правне, себто кооператива мусить бути кредитором, а контрагент — боржником кооперативи. В даному випадку: кредитор — Земельний Банк, боржники — Шеремета, Котвінський, Палаш та інші. Якщо мова про жиро банку, то обовязок викуплення свідоцтва для Українбанку повстав би лише тоді, колиб банк, заплативши гроші за якогось боржника Земельного Банку, мусів від себе уділити цьому боржникові більшу позичку, ніж 1200 зол., тоб-то переписати цілу суму на його рахунок. Таким чином дирекція банку не мала обовязку викуплювати промислового свідоцтва й за 1929 р. — Ціла кара в 1500 зол. наложена тому наслідком „непорозуміння“ і подиктована іншими мотивами, про які недвозначно писав п. Й. Бем-Любич у польській пресі. Наприкінці дирекція в рекурсі зазначує, що згідно з арт. 116 закону про промисловий податок по упливі двох літ приходить передавнення. Отже поминаючи навіть всі контр-аргументи правної натури, податковий інспектор міг би виміряти кару лише за 1928 та 1929 рр. — Дирекція в заключенню просить у рекурсі передати цілу справу на розважения Городського Суду в Луцьку. — Українське громадянство, що з напруженням слідкує за ходом справи Українбанку, з великим задоволенням прийме до відома ці річеві аргументи дирекції банку, бо вони освітлюють та осуджують відому „роботу“ людців „Ниви“, що виступали проти Українбанку під командою Й. Бема-Любича.

Обсерватор.

СТАРИЙ САМБІР. *(Кооперативне свято в Бусовиськах.)* Дня 3-го листопада ц. р. відбулося величаве кооперативне свято в Бусовиськах. Після відправлення молебня промовляв горячо о. сен. Татомир, після чого численно зібрані учасники свята рішили, що будуть купувати тільки в своїх кооперативах. Дальше промовляли ще повітовий люстратор кооператив п. Захарченко й урядовець „Сільського Господаря“ п. Турянський Осип. Свято залишило по собі незатерте враження.

Від комітету Дівочої Ремісничої Бурси у Львові.

Перед півроком був опублікований в пресі заклик до складок на фонд Дівочої Ремісничої Бурси у Львові. Наслідком тяжких мешканевих умов і недостаточних фондів не приступлено ще в цьому році до зреалізовання заміру. Тимчасом з новим шкільним роком число учениць-ремісничок помітно зросло і попит за дешевим і здоровим приміщенням збільшився так, що рішено з подвійною енергією забратися до діла. Мається на увазі передовсім збірку поважнішої суми грошей для приміщення і вивінування бурси на більше число учениць, яка змоглаб сама себе удержати і ми не мусілиб знова звертатися до громадянської жертвенности.

З признанням треба зазначити, що з найбільшим зрозумінням віднеслися до справи учениці фахово-доповняючої школи (пл. Юра 5) і „Труд“ (Ринок39), що використовують кожну нагоду, щоби збільшити фонд бурси. На цю ціль готовлять тепер сценічну виставу, яка відбудеться 17. ц. м., получену з томболею. Мимо 8—10 годинної праці в школі і варстатах находять час на зладження робіт на цю ціль. Деякі з наших старших громадянок пішли їм на зустріч і підняли ся зібрати фанти на льотерію. Досі вплинуло на згадану ціль: Абсольвентки фахово-доповняючої школи з нагоди іспиту 14 зол., (Параня Цьокан, Софія Цьокан, Ярослава Лизяк, Савчин Марія, Ухач Стефанія, Бігун Стефанія, Пика Олена по 2 зол.) Василець 5 зол., Залізняк Олена 3 зол., Левицька Іванна 5 зол., Терлецька 3 зол., Н. Палієва 2 зол. Макарушка Ольга 2 зол., Федорчакова 2 зол., Макарушкова Евгенія 5 зол., Огродікова 1 зол., М. Паславська 2 зол., Дарія і Анізія Коритківні 1 зол., Фахово-доповняюча школа з нагоди імении управительки п. Федорчакової 39 зол. — Всі зі Львова. Климентина Бандар 3 зол., Михайло Верес 2 зол., Катря Соломка 1.50 зол., Теодор Соломка 1 зол., Михайло Мокрий 1 зол., Татяна Сверидова 3 зол., Юрій Петро 2 зол., Сверида Микола 2 зол., Бандура Стефан 1.50 зол., Іван Онуфрик з Пограничa 2 зол., І. Бандура 1 зол., Марія Соловій 2 зол. — Всі з Пукова. Збірка на соборчику в Дашаві 7.57 зол., Олена Качоровська Миколаїв 3 зол., Ірина Кекіш Дусанів 2.50 зол., Любка Луцька Янчин 10 зол., Стефа Филиповська Дашава 3 зол. Учениці „Труду“ з нагоди імении директорки п. Пастаславської 25 зол., о. Стернюк Володимир Пустомити 2 зол., Віра Трусевич Сквилів 2 зол., Союз Українок Калуш 19.90 зол., Сивенька Марія зи-

.шиваний ручник. 15 долярів від т-ва Доньки України Реґіна Саск Америка. Марія Лукашевич 5 зол., о. В. Олексин 1.50 зол., Стефанія Фарило 5 зол., о. В. Олексин 1.50 зол., Стефанія Фарилоуч. Ст. Ропа 5 зол., Затварський Іван 1 зол., Коголка Ст. Самбір 2 зол., Мішкевич Кобло 1 зол., Мощевка Ст. Самбір 1 зол., Ст. Брикович Тернопіль 10 зол., Н. Бурдуляк Ходачків Великий 2 зол., Е. Мусаковська Дрогобич 3 зол., А. Модрицька Дрогобич 2 зол., Нат. Бордун Торунь 5 зол., д-р М. Паньчишин Львів 50 зол. Гроші зложено частинно в Земельнім Банку, Словацького, конто Д. Р. Б. частинно в „Труді" Виставку фантів можна оглядати кожного дня в „Труді" Ринок 39.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 11 листопада, год 7·30 веч. „Ґрафиня", опера Монюшка (відновлення).

Вівторок, 12. листопада, год. 7·30 веч. „Артисти".

Малий Міський Театр:

Понеділок, 11. листопада, год. 7·30 веч. „Процес Мері Деґен" (знижені ціни).

Вівторок, 12. листопада, год. 7·30 веч. „Процес Мері Деґен" (знижені ціни).

Театр ревії „Ґонг — в салі кіна „Кольосей":

Понеділок, 11. листопада, „Електричне кохання", одна вистава г. 8·15.

Вівторок, 12. листопада „Електричне кохання", одна вистава г. 8·15.

Кіна.

Апольо: Аллагів сад (Ів. Петрович, Алісія Террі), на основі повісти Роберта Гіченса.

Касіно: Чортиця з Тріполісу (Альф. Фріланд, Ліяна Гейд.)

Кольосей: Таємна ватага Біґ-Бой — великий збиточник

Лев: Під прапором кохання.

Марусенька: З дня на день (на осн. повісти Ферн. Ґетля).

Оаза: Мадам Рекаміє.

Палас: Звукова фільма „Чотири чорти" (Джанет Ґейнор).

Пан: Тайна цитаделі в Дембліні (Марія Якобіні).

Пасаж: Клюб „Чорної Руки" (Уілієм Деснонд). Тиждень Пата і Ґонопта. Ам. комедія.

Стилеве: Архикнязеві любощі (Ліяна Гейд).

Фатаморгана: Жар кохання (Жінка з льожі ч. 13) з Ґретою Ґарбо.

Химера: Новочасний Казанова.

Утіха: Полумя кохання (Вільма Банкі, Рон. Кольман).

Присилайте передплату!

Програма радіо.

Понеділок 11. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 16·15 Програма для дітей.

Краків (312,8). 16·15 Концерт грамофонових плит.

Познань (334,8) 17·45 Вокальний концерт.

Вильно (385) 15·40 Литовські пісні.

Гельсінгфорс (221,4) 18·00 Радіо тріо.

Бреслав (253) 17·30 Музика для дітей.

Лайпціґ (259). 20·45 Ісландські пісні.

Братислава (279) 16·50 Французька музика.

Талін (296) 10·00 Квінтет мандолістів.

Брно (341,7) 22·15 Популярний концерт.

Льондон (356,3) 11·30 Жалібна Академія в честь жертв світової війни.

Штутгарт (360) 19·00 Трансмісія з Франкфурту.

Гамбург (372) 18·00 Радіоконцерт.

Франкфурт (390) 22·30 Концерт солістів.

Берн (403) 18·15 Грамофонові плити.

Берлін (418) 16·30 Концерт солістів.

Стокгольм (436) 20·30 Кабарет.

Рим (441) 17·30 Римський квартет.

Лянгенберг (473) 13·05 Популярний концерт.

Прага (487) 20·30 Міжнародний концерт.

Міляно (501). 11·25 Музичні продукції.

Брюссель (509) 21·15 Концерт радіоорхестри.

Відень (516,3) 20·05 Пісні Шумана.

Рига (525) 20·05 Популярний концерт.

Мюнхен (533). 17·35 Пісні Гібона Вольфа.

Будапешт (550). 18·00 Костельні дзвони.

Москва (825). 19·00 Трансмісії.

Ковно (1935) 21·00 Камеральний концерт.

Ленінград (1000). 14·00 Ґрамофонові плити.

Харків (1304). 9·00 Музичний поранок.

Париж (1725) 21·00 Радіоконцерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Кружка Бурси У. П. Т. ім. кард. Сембратовича з звичайним денним порядком відбудуться дня 24. падолиста 1929 р. о годині 17 в домівці при вул. Хмановської ч. 9. В браку комплєту відбудуться тогож дня о год. 18. — **Старшина Кружка.** 861 1—1

Головна Управа „Рідної Школи" подає до відома, що Міністерство Релігійних Визнань і Публичної Освіти розпорядком з дня 22. жовтня 1929 р. Ч. II. — 26612/29 затвердило книжку п. з. „Попович О., Граматичні Вправи для висших кляс всенародніх шкіл, а низших кляс середніх шкіл тай до самонавчання. Львів, накладом „Рідної Школи" 1928" до шкільного ужитку. 865 а 1—1

Місто вінця на могилу бл. п. Сенатора Михайла Черкавського зложили на „Рідну Школу" 30 зол. Вп П. Д-р Петро і Ганна Рожчинські з Костополя на Волині. — Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи". 865 1—1

Звичайні Загальні Збори Т-ва „Медична Громада" відбудуться дня 17. падолиста п. р. о год. 9. рано в XIV. салі старого університету. — **Виділ.** 867 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриляпти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 618 15

МОДНІ бранзолєтки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27—29. 619 8—?

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ військову книжечку видану П. К. У. в Городку ягайлонськім ч. 240 на імя д-ра Івана Станька в Яворові, тепер в Любачеві. 854 2-3

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Доротеум Льва Сапіги** 34. телеф 15·01. 44 7-?

ФУТРА оказійно продає і приймає до комісової продажі „Універсум". Комісова складниця Львів, Пасаж Міколяша. 785 6—20

ЛІЖКО залізне кухонне 14 зол. — Сіткове 40. — Скринкове 55. — Дротяні вклади 27. — **Ліжко мосяжне** 200. — Фабрика ЗАКС, Ліндого ч. 6. 840 2—7

Д-р ГРИЦЬ ГАНКЕВИЧ, адвокат в Снятині пошукує сейчас рутинованого соліцитатора, що вміє писати на машині. В зголошеннях подати відбуту практику і услівя. 860 1—2

СПІЗНЕНИХ ЛІТАМИ до гімназії учеників чи учениць приготовить в одній році з 2—3 кляс старий, рутинований гімназійний професор. — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" під „Педагог". 859 1—2

НА ПРОДАЖ вілля 1-поверхова, нова, центральне огрівання, вільна. — Вул. Гроховських ч. 4 перестанок трамваєвий, без посередництва. 866 1—5

КОЖДА з Пань може усунути зморщини, приміняючи **Ідеальний крем**, зроблений після рецепти лікаря спеціялісти. — До набуття лиш в косметичнім Інституті Б. Тіль, пл. Трибунальська ч. 1. Тел. 54—86. 862 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 Пересвітлення Рентгеном. 52—9

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних хоріб **та лікарської косметики**

ординує від 8—10½, 14—18. в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Ватофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратнові почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.

826 Телефон 65—87. 5—?

Дентистичне Заведення

Ігнатій ҐЛЯТТШТАЙН

ЛЬВІВ, Льва Сапіги 47. 868 1-1

Подяка.

Люта смерть скосила життя доброго Мужа й Батька, бл. п Івана Вертипороха, завдаючи нам важкий удар. У тім горю найшли ми велику піддержку в крузі щирих другів і знакомих тому, йдучи за голосом сердець, складаємо цею дорогою щиру дяку всім, що виявили нам співчуття, чим зменшили нам в значній мірі наш біль. В першу чергу щиро дякуємо Впов. о. Іванові Пелехові, що підчас хороби спішив з радою і поміччю та підготовив Покійника в останню дорогу. Не меншу подяку складаємо Вп. Олі Авдикович. За провід в похоронних дякуємо Впов. о. шамбелянові Мих. Цегельському й о. совітникові Іванові Глодзінському, зокрема за зворушливі прощальні слова над могилою о. шамб. Цегельському і п. Денисові Синдикові від учительської станової організації „Взаїмна Поміч" у Львові. Дякуємо Впов. д-ру ветер. Яросл. Левицькому з Добротвора, управителеві школи з Долини п. Козловському й місцевому учительству, що явилося на похоронах з шкільною молодю. Рівнож щиро дякуємо Вп. Іванові Дідусеві, диригентові хору і всім співакам, що звеличали сумний обряд гарним співом а також церковному брацтву, селянам, кревним й знакомим.

Сілець Беньків, 6. XI. 1929.

Леонтина Вертипорохова, дружина; Евген і Ніна, діти.

Ширіть наш часопис!

ЛІЖКО полеве залізне „Патент" з матерацом, займає як найменше місця **30 зол.** На провінцію висилаю по одержанню задатку. Фабрика **ЗАКС** Львів, вул. Ліндого 6.

840а 1-4

Подяка.

Отсим складаємо щиру подяку Вп. панам лікарям д-рові Панчишинові, д-рові Чернецькому, д-рові Максимонькові, і д-рові Павліковському, які опікувалися і лікували мойого мужа бл. п. б. сен. Черкавського підчас його тяжкої недуги, а також складаємо найсердечнійшу подяку всім тим Впп. які своєю присутністю в день смутку смерти мойого мужа віддали йому останню прислугу. Сердечно дякую Впр. оо. Мітрофорному Протоєрею Пащевському і Прот. Міхалевичові. Панам сенаторам і послам. Всім друзям і знайомим за вислови сердечного співчуття словно і письменно, а також хорові і всім громадянам, які численно прибули відпровадити на місце вічного спочинку бл. памяти б. сен. М. Черкавського Зокрема особливу й щиру подяку складаємо Проводові Українського Національно- Демократичного Обєднання, який занявся і влаштував власним коштом величавий похорон дорогому нам Покійнокові.

863 1-1 **Жінка, діти й родичі.**

Подяка.

Невмолима смерть забрала нам несподівано дорогого мужа і батька, бл. п. б. сенатора Черкавського. У тяжкому горю зазнали ми багато співчуття, помочі, сердечности і розради від Вп. п. д-ра Дмитра Левицького і його Вп. дружини, які не зоставляли нас не тільки в день тяжкого смутку, але підтримували і допомагали за весь час недуги дорогого Покійника. Складаємо найсердечнійшу подяку за все те добро і щирість, яку ми зустріли в домі Вп. Панства. Нехай Господь Всевишній нагородить за все.

863а 1-1 **Жінка й діти.**

ІНСТИТУТ косметичний Б. Тіль, пл. Трибунальська ч. 1. Тел. 54-86 усуває близни. сліди по віспі, зморщини, злишне волосся, відтиски, бородавки і червені плями, фарбування волосся Генною, брови на стало, ондуляція водна і тревала, манікюр. 862 а 1-1

УВАЖАТИ НА ОХОРОННИЙ ЗНАК!

AMOL

AMOL

AMOL

ДОВГІ ЛІТА В УЖИТТЮ І ПРИЗНАНИЙ ЗА НАЙЛУЧШИЙ

ПОТРІБНИЙ ДЛЯ СПОРТОВЦІВ І ТУРИСТІВ, ЗМІЦНЮЄ НЕРВИ І ОЖИВЛЯЄ, ПЕРШОРЯДНИЙ СЕРЕДНИК ДО МАСОВАННЯ

ВСЮДИ ДО НАБУТТЯ!

ДРУГИЙ НАКЛАД! По конфіскаті. ДРУГИЙ НАКЛАД!

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ

ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

на 1930 рік.

ЗМІСТ: Василь Дзіковський: **Маківка.** Юрко Старосольський: **На Маківці.** Богдан З.: **З історії Закарпаття.** Юрко Герасимів: **Десять днів на Підкарпаттю.** А. Крезуб: **Бої за Львів і Наддніпрянські Січові Стрільці.** Маріян Карпенюк: **День 31. серпня 1919 р. в Києві.** А. Крезуб: **Напад большевиків на Кременець в травні 1919 р.** Ірина Шмігельська-Климкевичева: **Великдень у Жмеринці.** Юра Шкрумеляк: **Кохання поручника Залізного. Уривки з любовних листів воєнних.** Евген Дидик: **З повстанцями.** Устя Гринчук: **Дещо з того, що пережила.** А. С.: **Помста.** Я. Водяний: **В Холоднім Яру.** Р. Сушко: **Базар.** Я. Водяний: **З обіймів смерти.** А. Марушенко-Богданівський: **На світанку.** Сергій Дашків: **Діти недолі.** Адмар: **Нариси з Поділля.** Д-р Б. Гнатевич: **Лисоня.** Мирон Заклинський: **На чужій роботі.** Анатоль Курдидик: **Міля.** Вол. Куч.: **Коник.**

Календаріюм. 12 ілюстрованих геройств. 26 ілюстрацій в тексті на півкредовому папері. Вінета кисти Е. Козака.

Ціна 3·00 зол. — Порто 0·50 зол.

Замовляти можна у всіх книгарнях і кооперативах.

Червона Калина, Львів, вул. Руська ч. 18 III/а. Книгарня Червоної Калини, Золочів, вул. Колійова ч. 1.

831 4—5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.